

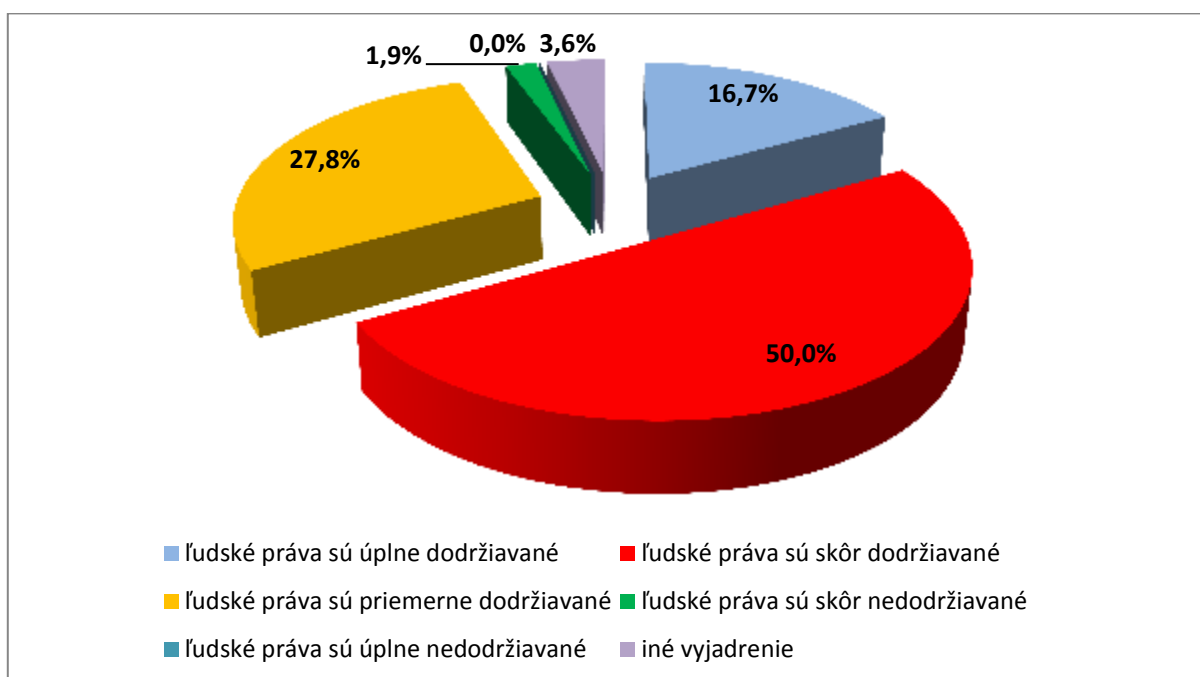
Dodržiavanie ľudských práv v strednej škole v školskom roku 2019/2020

Ľudské práva definuje Všeobecná deklarácia ľudských práv ako základné práva a slobody, ktoré patria každému človeku od narodenia bez ohľadu na jeho rasu, pohlavie, etnickú, národnostnú alebo štátnu príslušnosť. K ďalším dokumentom upravujúcim špecifické oblasti ľudských práv patrí Dohovor o právach dieťaťa, na ktorého dodržiavanie sa odvoláva aj Školský poriadok Súkromnej školy umeleckého priemyslu v Žiline.

Od 04. 11. 2019 do 29. 11. 2019 mali žiaci 2. a 3. ročníka možnosť vyjadriť svoj názor na dodržiavanie ľudských práv v strednej škole prostredníctvom anonymného elektronického dotazníka. Pedagogického prieskumu sa zúčastnilo 54 žiakov, t.j. 49,5 % (4 žiaci študijného odboru 8221 M 09 dizajn – fotografický dizajn, 17 žiakov študijného odboru 8221 M 11 dizajn – grafický a priestorový dizajn, 15 žiakov študijného odboru 8260 M propagačné výtvarníctvo a 18 žiakov študijného odboru 8261 M propagačná grafika).

Žiaci hodnotia stav a úroveň dodržiavania ľudských práv v strednej škole pozitívne – 9 žiakov sa vyjadrilo, že ľudské práva sú úplne dodržiavané (16,7 %), 27 žiakov sa vyjadrilo, že ľudské práva sú skôr dodržiavané (50,0 %), 15 žiakov prezentovalo, že ľudské práva sú priemerne dodržiavané (27,8 %), iné vyjadrenie poskytli 3 žiaci (5,5 %). Aktuálne výsledky hodnotenia stavu a úrovne dodržiavania ľudských práv v strednej škole sú porovnateľné s minuloročným hodnotením.

Dodržiavanie ľudských práv v triedach 2. a 3. ročníka v školskom roku 2019/2020

Zdroj: Výsledky pedagogického prieskumu „Dodržiavanie ľudských práv v strednej škole“, november 2019.

Z vyhodnotenia dotazníka vyplynuli uvedené závery:

a) 57,4 % žiakov sa nestretlo s porušovaním ľudských práv v strednej škole, čo predstavuje nárast o 26,1 % oproti vyjadreniam v školskom roku 2017/2018 a nárast o 8,7 % oproti vyjadreniam v minulom školskom roku, 14,8 % žiakov sa stretlo s porušovaním ľudských práv ako svedkovia a 1,9 % žiakov sa stretlo s porušovaním ľudských práv ako obeť, 1,9 % žiakov poskytlo iné vyjadrenie a 24,0 % žiakov sa nevyjadrilo, či sa stretlo alebo nestrelo s porušovaním ľudských práv v strednej škole;

b) najčastejší typ porušovania ľudských práv v strednej škole predstavuje neobjektívne hodnotenie vzdelávacích výsledkov žiakov (22,2 %), šikanovanie (20,4 %), popieranie práva na vlastný názor (16,7 %), diskriminácia (14,8 %), negatívne alebo iné vyjadrenie k porušovaniu ľudských práv uviedlo 25,9 % žiakov;

c) v prípade porušenia ľudských práv v strednej škole by sa žiaci obrátili na triedneho učiteľa a na rodičov (zhodne 37,0 %), výchovného poradcu (14,8 %), kamarátov z mimoškolského prostredia (5,6 %), spolužiakov (3,7 %) a 1,9 % žiakov by sa neobrátilo so žiadosťou o pomoc na nikoho;

d) pri riešení nedodržiavania ľudských práv v strednej škole uplatňujú učitelia najčastejšie riešenie problému diskusiou (92,5 %), čo je porovnateľné s vyjadreniami v školskom roku 2018/2019, 5,6 % žiakov sa vyjadrilo, že vyučujúci ignorujú riešenie problémov žiakov a 1,9 % žiakov uviedlo iné vyjadrenie ku riešeniu problémov porušovania ľudských práv v školskom prostredí;

e) najrozšírenejší zdroj informácií o ľudských právach predstavuje školské prostredie (48,1 %), rodinné prostredie (20,3 %), rozhlas a televízia (11,1 %), internet (7,5 %), rovesníci (5,6 %), noviny a časopisy (3,7 %), záujmové skupiny pre voľnočasové aktivity (3,7 %);

f) 96,3 % žiakov vedelo vymenovať aspoň dve ľudské práva, vo výpovediach najčastejšie rezonovali právo na život, právo na vzdelanie, právo na vierovyznanie, právo na vlastný názor a právo na slobodu prejavu, 2 žiaci nevedeli uviesť dva príklady na ľudské práva (3,7 %);

g) žiakov 2. a 3. ročníka najčastejšie trápia uvedené problémy – učenie (55,6 %), zdravotný stav svojich blízkych a vlastné zdravie (22,2 %), sociálne vzťahy s rodičmi (5,6 %), sociálne vzťahy s učiteľmi (3,7 %), sociálne vzťahy so spolužiakmi (3,7 %), 9,2 % žiakov uviedlo iné problémy alebo sa nevyjadrilo;

h) 68,5 % žiakov pozná dokument Dohovor o právach dieťaťa, čo predstavuje porovnateľné vyjadrenie ako v školskom roku 2018/2019, 88,9 % žiakov pozná telefónnu linku - Linka detskej istoty (116 111);

i) 24,1 % žiakov vymenovalo príklady pozitívnej zmeny v uplatňovaní ľudských práv v strednej škole, ktoré evidujú za posledný rok, napr. nové vedomosti o ľudských právach, preventívne aktivity v oblasti diskriminácie a intolerancie, väčší priestor na vyjadrenie vlastného názoru, riešenie problémov, využívanie schránky dôvery, činnosť žiackej školskej rady a pod.

Vedenie školy prijme na základe uvedených zistení primerané opatrenia ku zlepšeniu stavu a úrovne dodržiavania ľudských práv v strednej škole v nasledujúcom období.

PaedDr. Peter Majer